C/2024/6358

7.11.2024

P9_TA(2024)0067

Plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha

Leasuithe a ghlac Parlaimint na hEorpa an 7 Feabhra 2024 ar an togra le haghaidh rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha, agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2017/625 (COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD)) [1]

(An gnáthnós imeachta reachtach: an chéad léamh)

(C/2024/6358)

Leasú 292

Togra le haghaidh rialacháin

Teideal

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
Togra le haghaidh RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE maidir le plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha, agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2017/625	Togra le haghaidh RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE maidir le plandaí a fhaightear trí theicnící géanómaíocha nua áirithe agus a mbia agus a mbeatha, agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2017/625 ***agus Treoir 98/44/CE*** (Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

Leasú 1

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(1) Ó 2001, nuair a glacadh Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ([32]), maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe (OGManna) isteach sa chomhshaol sa chomhshaol, d'fhág dul chun cinn suntasach sa bhith-theicneolaíocht gur forbraíodh teicnící géanómaíocha nua (TGNanna), go nótáilte teicnící modhnaithe géanóim lena gcumasaítear athruithe a dhéanamh ar an ngéanóm ag suíomhanna beachta.	(1) Ó 2001, nuair a glacadh Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ([32]), maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe (OGManna) isteach sa chomhshaol sa chomhshaol, d'fhág dul chun cinn suntasach sa bhith-theicneolaíocht gur forbraíodh teicnící géanómaíocha nua (TGNanna), go nótáilte teicnící modhnaithe géanóim lena gcumasaítear athruithe a dhéanamh ar an ngéanóm ag suíomhanna beachta. ***Chuir an dul chun cinn mór san innealtóireacht ghéiniteach cheana féin leis an úsáid fhorleathan a bhaintear as roghnú marcóirchuidithe, rud a fhágann gur féidir géinte suimiúla atá i láthair sa bhithéagsúlacht a shainaithint agus a shlógadh.***

[1] Tarchuireadh an ní ar ais chuig an gcoiste freagrach le haghaidh idirbheartaíocht idirinstitiúideach de bhun Riail 59(4), an ceathrú fomhír (A9-0014/2024).

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
([32]) Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Márta 2001 maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe isteach sa chomhshaol agus lena n-aisghairtear Treoir 90/220/CEE ón gComhairle (IO L 106, 17.4.2001, lch. 1).	([32]) Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Márta 2001 maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe isteach sa chomhshaol agus lena n-aisghairtear Treoir 90/220/CEE ón gComhairle (IO L 106, 17.4.2001, lch. 1).

Leasú 167

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 1 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(1a) D'fhéadfadh an fhéidearthacht teicnící géanómaíocha nua a phaitinniú agus torthaí a n-úsáide cur le ceannas na gcuideachtaí ilnáisiúnta síl i gcomparáid le rochtain feirmeoirí ar shíolta. I gcomhthéacs ina bhfuil monaplacht ag cuideachtaí móra cheana féin ar shíolta agus ina bhfuil méadú ag teacht ar an rialú a dhéanann siad ar acmhainní nádúrtha, bhainfeadh cás den sórt sin an tsaoirse gníomhaíochta ar fad d'fheirmeoirí trí iad a dhéanamh spleách ar chuideachtaí príobháideacha. Ar an gcúis sin, tá sé ríthábhachtach cosc a chur ar phaitinní ar na táirgí sin.

Leasú 2

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(2) Is éard is TGNanna ann grúpa éagsúil de theicnící géanómaíocha, agus is féidir gach ceann díobh a úsáid ar bhealaí éagsúla chun torthaí agus táirgí difriúla a bhaint amach. D'fhéadfadh orgánaigh eascairt astu ina bhfuil modhnuithe atá coibhéiseach leis an méid is féidir a fháil trí ghnáthmhodhanna pórúcháin nó in orgánaigh ina bhfuil modhnuithe níos casta. I measc TGNanna, tugann an só-ghineas spriocdhírithe agus an cisgineas (lena n-áirítear an t-inghineas) géinmhodhnuithe gan ábhar géiniteach ó speicis neamh-intrasnaithe a ionsá (trasghineas). Is ar linn géinte na bpóraitheoirí a bhraitheann na teicnící sin, agus uirthi sin amháin, i.e. an fhaisnéis ghéiniteach iomlán atá ar fáil le haghaidh an ghnáthphórúcháin lena n-áirítear faisnéis ghéiniteach ó speicis plandaí a bhfuil gaol i bhfad amach eatarthu agus ar féidir iad a chrosphórú le teicnící pórúcháin ardfhorbartha. Tarlaíonn modhnú/modhnuithe ar an seicheamh DNA ag suíomhanna ***beachta*** i ngéanóm orgánaigh de thoradh teicnící só-ghinis spriocdhírithe. De thoradh teicnící cisginis, ionsáitear, i ngéanóm orgánaigh, ábhar géiniteach atá i linn géinte na bpóraitheoirí cheana féin. Is éard is inghineas ann fothacar den chisgineas a fhágann go n-ionsáitear sa ghéanóm cóip atheagraithe d'ábhar géiniteach atá comhdhéanta de dhá sheicheamh DNA nó níos mó atá i linn géinte na bpóraitheoirí cheana féin.	(2) Is éard is TGNanna ann grúpa éagsúil de theicnící géanómaíocha, agus is féidir gach ceann díobh a úsáid ar bhealaí éagsúla chun torthaí agus táirgí difriúla a bhaint amach. D'fhéadfadh orgánaigh eascairt astu ina bhfuil modhnuithe atá coibhéiseach leis an méid is féidir a fháil trí ghnáthmhodhanna pórúcháin nó in orgánaigh ina bhfuil modhnuithe níos casta. I measc TGNanna, tugann an só-ghineas spriocdhírithe agus an cisgineas (lena n-áirítear an t-inghineas) géinmhodhnuithe gan ábhar géiniteach ó speicis neamh-intrasnaithe a ionsá (trasghineas). Is ar linn géinte na bpóraitheoirí a bhraitheann na teicnící sin, agus uirthi sin amháin, i.e. an fhaisnéis ghéiniteach iomlán atá ar fáil le haghaidh an ghnáthphórúcháin lena n-áirítear faisnéis ghéiniteach ó speicis plandaí a bhfuil gaol i bhfad amach eatarthu agus ar féidir iad a chrosphórú le teicnící pórúcháin ardfhorbartha. Tarlaíonn modhnú/modhnuithe ar an seicheamh DNA ag suíomhanna ***spriocdhírithe*** i ngéanóm orgánaigh de thoradh teicnící só-ghinis spriocdhírithe. De thoradh teicnící cisginis, ionsáitear, i ngéanóm orgánaigh, ábhar géiniteach atá i linn géinte na bpóraitheoirí cheana féin. Is éard is inghineas ann fothacar den chisgineas a fhágann go n-ionsáitear sa ghéanóm cóip atheagraithe d'ábhar géiniteach atá comhdhéanta de dhá sheicheamh DNA nó níos mó atá i linn géinte na bpóraitheoirí cheana féin.

Leasú 3

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(3) Tá taighde poiblí agus príobháideach ar siúl go leanúnach ar TGNanna a úsáid a raon níos leithne de bharra agus de thréithe i gcomparáid leis na barra agus leis na tréithe sin a fhaightear trí theicnící trasghéineacha a údaraítear san Aontas nó ar bhonn domhanda ([33]). Áirítear leis sin plandaí ag a bhfuil lamháltas nó frithsheasmhacht fheabhsaithe in aghaidh galair ***phlandaí*** agus lotnaidí, plandaí ag a bhfuil lamháltas nó frithsheasmhacht fheabhsaithe in aghaidh éifeachtaí an athraithe aeráide agus struis chomhshaoil, éifeachtúlacht fheabhsaithe ó thaobh na gcothaitheach agus na húsáide uisce, plandaí ag a bhfuil táirgeachtaí agus frithsheasmhacht níos airde agus saintréithe cáilíochta feabhsaithe. Leis na cineálacha plandaí nua sin, in éineacht le hinfheidhmeacht measartha éasca agus tapa na dteicnící nua sin, d'fhéadfaí tairbhí a sholáthar d'fheirmeoirí, do thomhaltóirí agus don chomhshaol. Dá réir sin, tá an acmhainneacht ag TGNanna rannchuidiú le spriocanna nuálaíochta agus inbhuanaitheachta an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip ([34]) agus na Straitéisí 'Ón bhFeirm go dtí an Forc' ([35]), na Bithéagsúlachta ([36]) agus um an Oiriúnú don Athrú Aeráide ([37]), leis an tslándáil bia dhomhanda ([38]), leis an Straitéis Bhithgheilleagair ([39]) agus le huathriail straitéiseach an Aontais ([40]).	(3) Tá taighde poiblí agus príobháideach ar siúl go leanúnach ar TGNanna a úsáid a raon níos leithne de bharra agus de thréithe i gcomparáid leis na barra agus leis na tréithe sin a fhaightear trí theicnící trasghéineacha a údaraítear san Aontas nó ar bhonn domhanda ([33]). Áirítear leis sin plandaí ag a bhfuil lamháltas nó frithsheasmhacht fheabhsaithe in aghaidh galair ***plandaí*** agus lotnaidí, plandaí ag a bhfuil lamháltas ***in aghaidh luibhicídí, plandaí ag a bhfuil lamháltas*** nó frithsheasmhacht fheabhsaithe in aghaidh éifeachtaí an athraithe aeráide agus struis chomhshaoil, éifeachtúlacht fheabhsaithe ó thaobh na gcothaitheach agus na húsáide uisce, plandaí ag a bhfuil táirgeachtaí agus frithsheasmhacht níos airde agus saintréithe cáilíochta feabhsaithe. Leis na cineálacha plandaí nua sin, in éineacht le hinfheidhmeacht measartha éasca agus tapa na dteicnící nua sin, d'fhéadfaí tairbhí a sholáthar d'fheirmeoirí, do thomhaltóirí agus don chomhshaol. Dá réir sin, tá an acmhainneacht ag TGNanna rannchuidiú le spriocanna nuálaíochta agus inbhuanaitheachta an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip ([34]) agus na Straitéisí 'Ón bhFeirm go dtí an Forc' ([35]), na Bithéagsúlachta ([36]) agus um an Oiriúnú don Athrú Aeráide ([37]), leis an tslándáil bia dhomhanda ([38]), leis an Straitéis Bhithgheilleagair ([39]) agus le huathriail straitéiseach an Aontais ([40]).
([33]) Léargais agus réitigh a eascraíonn as tionscadail taighde agus nuálaíochta arna gcistiú ag an Aontas i leith straitéisí pórúcháin plandaí***, féadfaidh siad*** cuidiú le haghaidh a thabhairt ar dhúshláin a bhaineann le brath, an inrianaitheacht agus an bharántúlacht a áirithiú, agus an nuálaíocht a chur chun cinn i réimse na dteicnící géanómaíocha nua. Cistíodh breis agus 1 000 tionscadal faoin Seachtú Clár Réime agus faoin gclár comharba Fís 2020, agus infheistíocht de bhreis agus ***3 bhilliún Euro*** i gceist. Tá tacaíocht ó Fhís Eorpach do thionscadail taighde chomhoibríocha maidir le straitéisí pórúcháin plandaí ar siúl go leanúnach freisin, SWD(2021) 92.	([33]) ***Féadfaidh*** léargais agus réitigh a eascraíonn as tionscadail taighde agus nuálaíochta arna gcistiú ag an Aontas i leith straitéisí pórúcháin plandaí cuidiú le haghaidh a thabhairt ar dhúshláin a bhaineann le brath, an inrianaitheacht agus an bharántúlacht a áirithiú, agus an nuálaíocht a chur chun cinn i réimse na dteicnící géanómaíocha nua. Cistíodh breis agus 1 000 tionscadal faoin Seachtú Clár Réime agus faoin gclár comharba Fís 2020, agus ***bhí*** infheistíocht de bhreis agus ***EUR 3 bhilliún*** i gceist. Tá tacaíocht ó Fhís Eorpach do thionscadail taighde chomhoibríocha maidir le straitéisí pórúcháin plandaí ar siúl go leanúnach freisin, SWD(2021) 92.
([34]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún dar teideal The European Green Deal [An Comhaontú Glas don Eoraip], COM/2019/640 final.	([34]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún dar teideal The European Green Deal [An Comhaontú Glas don Eoraip], COM/2019/640 final.
([35]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún dar teideal A Farm to Fork Strategy for a fair, healthy and environmentally friendly food system [Straitéis Ón bhFeirm go dtí an Forc le haghaidh córas bia atá cóir, sláintiúil agus neamhdhíobhálach don chomhshaol], COM/2020/381 final.	([35]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún dar teideal A Farm to Fork Strategy for a fair, healthy and environmentally friendly food system [Straitéis Ón bhFeirm go dtí an Forc le haghaidh córas bia atá cóir, sláintiúil agus neamhdhíobhálach don chomhshaol], COM/2020/381 final.
([36]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, Straitéis Bhithéagsúlachta an Aontais Eorpaigh go dtí 2030: An dúlra a thabhairt ar ais inár saol, COM/2020/380 final.	([36]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, Straitéis Bhithéagsúlachta an Aontais Eorpaigh go dtí 2030: An dúlra a thabhairt ar ais inár saol, COM/2020/380 final.

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
([37]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún dar teideal Forging a Climate-Resilient Europe – the New EU Strategy on Adaptation to Climate Change [An Eoraip a fhorbairt sa tslí go mbeidh sí athléimneach – Straitéis Nua an Aontais Eorpaigh maidir le hOiriúnú don Athrú Aeráide] COM(2021) 82 final	([37]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún dar teideal Forging a Climate-Resilient Europe – the New EU Strategy on Adaptation to Climate Change [An Eoraip a fhorbairt sa tslí go mbeidh sí athléimneach – Straitéis Nua an Aontais Eorpaigh maidir le hOiriúnú don Athrú Aeráide] COM(2021) 82 final
([38]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, An tSlándáil bia a choimirciú agus athléimneacht na gcóras bia a neartú, COM (2022) 133 final; Eagraíocht Bhia agus Talmhaíochta na Náisiún Aontaithe (FAO), 2022, Gene editing and agrifood systems [An modhnú géanóim agus córais agraibhia], an Róimh, ISBN 978-92-5-137417-7.	([38]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, An tSlándáil bia a choimirciú agus athléimneacht na gcóras bia a neartú, COM (2022) 133 final; Eagraíocht Bhia agus Talmhaíochta na Náisiún Aontaithe (FAO), 2022, Gene editing and agrifood systems [An modhnú géanóim agus córais agraibhia], an Róimh, ISBN 978-92-5-137417-7.
([39]) An Coimisiún Eorpach, Ard-Stiúrthóireacht an Taighde agus na Nuálaíochta, A sustainable Bioeconomy for Europe: Strengthening the connection between economy, society and the environment: updated bioeconomy strategy [Bithgheilleagar inbhuanaithe don Eoraip: An nasc idir an geilleagar, an tsochaí agus an comhshaol a neartú: straitéis bhithgheilleagair nuashonraithe], Oifig na bhFoilseachán, 2018, https://data.europa.eu/doi/10.2777/792130.	([39]) An Coimisiún Eorpach, Ard-Stiúrthóireacht an Taighde agus na Nuálaíochta, A sustainable Bioeconomy for Europe: Strengthening the connection between economy, society and the environment: updated bioeconomy strategy [Bithgheilleagar inbhuanaithe don Eoraip: An nasc idir an geilleagar, an tsochaí agus an comhshaol a neartú: straitéis bhithgheilleagair nuashonraithe], Oifig na bhFoilseachán, 2018, https://data.europa.eu/doi/10.2777/792130.
([40]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, Trade Policy Review - An Open, Sustainable and Assertive Trade Policy [Athbhreithniú ar an mBeartas Trádála – Beartas Trádála Oscailte, Inbhuanaithe agus Teanntásach] COM(2021)66 final.	([40]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, Trade Policy Review - An Open, Sustainable and Assertive Trade Policy [Athbhreithniú ar an mBeartas Trádála – Beartas Trádála Oscailte, Inbhuanaithe agus Teanntásach] COM(2021)66 final.

Leasú 5
Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 9

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(9) De réir an eolais theicniúil agus eolaíoch atá ann faoi láthair, go háirithe maidir le gnéithe sábháilteachta, níor cheart feidhm a bheith ag an Rialachán seo ach amháin maidir le OGManna ar plandaí iad, i.e. orgánaigh sna grúpaí tacsanomaíocha Archaeplastida nó Phaeophyceae, ***seachas*** miocrorgánaigh, fungais ***ná*** ainmhithe ***dá bhfuil an t-eolas atá*** ar ***fáil níos teoranta. Ar*** an gcúis chéanna, níor cheart a chumhdach leis an Rialachán seo ach plandaí a fhaightear le TGNanna áirithe: an só-ghineas spriocdhírithe agus an cisgineas (lena n-áirítear an t-inghineas) (dá ngairtear 'plandaí TGN' anseo feasta), ach gan plandaí a fhaightear le teicnící géanómaíocha nua eile a chumhdach. Níl ábhar géiniteach ó speicis neamh-intrasnaithe sna plandaí TGN sin. OGManna a tháirgtear trí theicnící géanómaíocha nua eile lena dtugtar ábhar géiniteach ó speiceas neamh-intrasnaithe isteach in ábhar géiniteach orgánaigh ***ó*** (trasghineas), ba cheart gan iad a bheith faoi réir ach reachtaíocht an Aontais maidir le OGM agus faoina réir sin amháin, i bhfianaise go bhféadfadh rioscaí sonracha a bhaineann leis an trasghineas sna plandaí a bheadh ann de thoradh na dteicnící sin. ***Thairis sin, níl aon léiriú ann gur gá na ceanglais, atá i bhfeidhm faoi láthair i reachtaíocht an Aontais maidir le OGM le haghaidh OGManna a fhaightear trí thrasghineas, a oiriúnú faoi láthair.***	(9) De réir an eolais theicniúil agus eolaíoch atá ann faoi láthair, go háirithe maidir le gnéithe sábháilteachta, níor cheart feidhm a bheith ag an Rialachán seo ach amháin maidir le OGManna ar plandaí iad, i.e. orgánaigh sna grúpaí tacsanomaíocha Archaeplastida nó Phaeophyceae***. Ba cheart go ndéanfaí athbhreithniú ar an eolas atá ar fáil faoi orgánaigh eile***, ***amhail*** miocrorgánaigh, fungais ***agus*** ainmhithe***, d'fhonn tionscnaimh reachtacha ina leith amach anseo*** Ar an gcúis chéanna, níor cheart a chumhdach leis an Rialachán seo ach plandaí a fhaightear le TGNanna áirithe: an só-ghineas spriocdhírithe agus an cisgineas (lena n-áirítear an t-inghineas) (dá ngairtear 'plandaí TGN' anseo feasta), ach gan plandaí a fhaightear le teicnící géanómaíocha nua eile a chumhdach. Níl ábhar géiniteach ó speicis neamh-intrasnaithe sna plandaí TGN sin. OGManna a tháirgtear trí theicnící géanómaíocha nua eile lena dtugtar ábhar géiniteach ó speiceas neamh-intrasnaithe isteach in ábhar géiniteach orgánaigh (trasghineas), ba cheart gan iad a bheith faoi réir ach reachtaíocht an Aontais maidir le OGM agus faoina réir sin amháin, i bhfianaise go bhféadfadh rioscaí sonracha a bhaineann leis an trasghineas ***a bheith*** sna plandaí a bheadh ann de thoradh na dteicnící sin.

Leasú 6

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 10

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(10) Ba cheart cuspóirí reachtaíocht an Aontais maidir le OGM a bheith sa chreat dlíthiúil le haghaidh plandaí TGN freisin, chun ardleibhéal cosanta a áirithiú do shláinte an duine agus ainmhithe agus don chomhshaol agus chun dea-fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú le haghaidh na bplandaí agus na dtáirgí lena mbaineann, agus aghaidh á tabhairt ar shainiúlacht ***phlandaí*** TGN an tráth céanna. Leis an gcreat dlíthiúil seo, plandaí, bia agus beatha, arb iad plandaí, bia agus beatha ina bhfuil, atá comhdhéanta de nó a tháirgtear as plandaí TGN agus as táirgí eile ina bhfuil nó atá comhdhéanta de phlandaí TGN ('táirgí TGN'), ba cheart forbairt agus cur na bplandaí, an bhia agus na beatha sin ar an margadh a chumasú chun rannchuidiú le cuspóirí nuálaíochta agus inbhuanaitheachta an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip agus na straitéisí 'Ón bhFeirm go dtí an Forc', na Bithéagsúlachta agus um an Oiriúnú don Athrú Aeráide agus chun feabhas a chur ar iomaíochas earnáil agraibhia an Aontais ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal domhanda.	(10) ***Agus lánaird á tabhairt ar phrionsabal an réamhchúraim,*** ba cheart cuspóirí reachtaíocht an Aontais maidir le OGM a bheith sa chreat dlíthiúil le haghaidh plandaí TGN freisin, chun ardleibhéal cosanta a áirithiú do shláinte an duine agus ainmhithe agus don chomhshaol agus chun dea-fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú le haghaidh na bplandaí agus na dtáirgí lena mbaineann, agus aghaidh á tabhairt ar shainiúlacht ***plandaí*** TGN an tráth céanna. Leis an gcreat dlíthiúil seo, plandaí, bia agus beatha, arb iad plandaí, bia agus beatha ina bhfuil, atá comhdhéanta de nó a tháirgtear as plandaí TGN agus as táirgí eile ina bhfuil nó atá comhdhéanta de phlandaí TGN ('táirgí TGN'), ba cheart forbairt agus cur na bplandaí, an bhia agus na beatha sin ar an margadh a chumasú chun rannchuidiú le cuspóirí nuálaíochta agus inbhuanaitheachta an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip agus na straitéisí 'Ón bhFeirm go dtí an Forc', na Bithéagsúlachta agus um an Oiriúnú don Athrú Aeráide agus chun feabhas a chur ar iomaíochas earnáil agraibhia an Aontais ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal domhanda.

Leasú 7

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 11

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(11) Tá an Rialachán seo ina lex specialis maidir le reachtaíocht an Aontais maidir le OGM. Tugtar forálacha sonracha isteach leis le haghaidh plandaí TGN agus táirgí TGN. Mar sin féin, i gcás nach bhfuil aon riail shonrach sa Rialachán seo, ba cheart plandaí agus táirgí TGN ***(lena n-áirítear bia agus beatha)*** a fhaightear díobh a bheith fós faoi réir cheanglais reachtaíocht an Aontais maidir le OGM agus na rialacha maidir le OGManna i reachtaíocht earnálach, amhail Rialachán (AE) 2017/625 maidir le rialuithe oifigiúla nó na reachtaíochta maidir le táirgí áirithe amhail ábhar atáirgthe plandaí agus foraoise.	(11) Tá an Rialachán seo ina lex specialis maidir le reachtaíocht an Aontais maidir le OGM. Tugtar forálacha sonracha isteach leis le haghaidh plandaí TGN agus táirgí TGN. Mar sin féin, i gcás nach bhfuil aon riail shonrach sa Rialachán seo, ba cheart plandaí agus táirgí TGN a fhaightear díobh a bheith fós faoi réir cheanglais reachtaíocht an Aontais maidir le OGM agus na rialacha maidir le OGManna i reachtaíocht earnálach, amhail Rialachán (AE) 2017/625 maidir le rialuithe oifigiúla nó na reachtaíochta maidir le táirgí áirithe amhail ábhar atáirgthe plandaí agus foraoise.

Leasú 8

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 13 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(13a) Ba cheart meastóireacht a dhéanamh ar phlandaí TGN a bhfuil an acmhainneacht acu leanúint ar marthain, atáirgeadh nó leathadh sa chomhshaol, laistigh nó lasmuigh de ghoirt, leis an leibhéal grinnscrúdaithe is airde i ndáil leis an tionchar atá ag na plandaí sin ar an dúlra agus ar an gcomhshaol.

Leasú 9

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 14

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(14) Plandaí TGN a d'fhéadfaí a fháil go nádúrtha nó a tháirgeadh trí ghnáth-theicnící pórúcháin agus a ***sliocht a fhaightear trí ghnáth-theicnící pórúcháin*** ('Plandaí TGN de chatagóir 1'), ba cheart iad a láimhseáil mar phlandaí a fuarthas go nádúrtha nó a táirgeadh trí ghnáth-theicnící pórúcháin, i bhfianaise go mbíonn siad coibhéiseach agus go mbíonn a rioscaí inchomparáide, rud a bheidh ina mhaolú iomlán ar reachtaíocht an Aontais maidir le OGM agus ***ó*** cheanglais ghaolmhara maidir le OGM i reachtaíocht earnálach. Chun an deimhneacht dhlíthiúil a áirithiú, ba cheart na critéir a leagan amach leis an Rialachán seo chun fionnadh má tá planda TGN coibhéiseach le plandaí a fhaightear go nádúrtha nó a phóraítear mar is gnáth agus nós imeachta a leagan síos le haghaidh údaráis inniúla chun comhlíonadh na gcritéar sin a fhíorú agus cinneadh a dhéanamh ina leith, sular scaoilfear nó sula gcuirfear plandaí TGN nó táirgí TGN ar an margadh. Ba cheart na critéir sin a bheith oibiachtúil agus bunaithe ar an eolaíocht. Ba cheart cineál agus fairsinge na ngéinmhodhnuithe, is féidir a fheiceáil sa dúlra nó in orgánaigh a fhaightear le gnáth-theicnící pórúcháin, a chumhdach leis na critéir sin agus ba cheart tairseacha a áireamh leo le haghaidh idir mhéid agus líon na ngéinmhodhnuithe ar ghéanóim plandaí TGN. Ós rud é go dtagann forbairt mhear ar an eolas teicniúil agus eolaíoch sa réimse sin, ba cheart an Coimisiún a chumhachtú i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh chun na critéir sin a thabhairt cothrom le dáta i bhfianaise an dul chun cinn teicniúil agus eolaíoch a mhéid a bhaineann le cineál agus le fairsinge na ngéinmhodhnuithe is féidir a fháil sa dúlra nó tríd an ngnáthphórú.	(14) Plandaí TGN a d'fhéadfaí a fháil go nádúrtha nó a tháirgeadh trí ghnáth-theicnící pórúcháin agus a ***síolrach*** ('Plandaí TGN de chatagóir 1'), ba cheart iad a láimhseáil mar phlandaí a fuarthas go nádúrtha nó a táirgeadh trí ghnáth-theicnící pórúcháin, i bhfianaise go mbíonn siad coibhéiseach agus go mbíonn a rioscaí inchomparáide, rud a bheidh ina mhaolú iomlán ar reachtaíocht an Aontais maidir le OGM agus ***ar*** cheanglais ghaolmhara maidir le OGM i reachtaíocht earnálach. Chun an deimhneacht dhlíthiúil a áirithiú, ba cheart na critéir a leagan amach leis an Rialachán seo chun fionnadh má tá planda TGN coibhéiseach le plandaí a fhaightear go nádúrtha nó a phóraítear mar is gnáth agus nós imeachta a leagan síos le haghaidh údaráis inniúla chun comhlíonadh na gcritéar sin a fhíorú agus cinneadh a dhéanamh ina leith, sular scaoilfear nó sula gcuirfear plandaí TGN nó táirgí TGN ar an margadh. Ba cheart na critéir sin a bheith oibiachtúil agus bunaithe ar an eolaíocht. Ba cheart cineál agus fairsinge na ngéinmhodhnuithe, is féidir a fheiceáil sa dúlra nó in orgánaigh a fhaightear le gnáth-theicnící pórúcháin, a chumhdach leis na critéir sin agus ba cheart tairseacha a áireamh leo le haghaidh idir mhéid agus líon na ngéinmhodhnuithe ar ghéanóim plandaí TGN. Ós rud é go dtagann forbairt mhear ar an eolas teicniúil agus eolaíoch sa réimse sin, ba cheart an Coimisiún a chumhachtú i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh chun na critéir sin a thabhairt cothrom le dáta i bhfianaise an dul chun cinn teicniúil agus eolaíoch a mhéid a bhaineann le cineál agus le fairsinge na ngéinmhodhnuithe is féidir a fháil sa dúlra nó tríd an ngnáthphórú.

Leasú 10

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 14 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(14a) Agus an chastacht mhór a bhaineann le géanóim plandaí á cur san áireamh, ba cheart éagsúlacht mhéid géanómaíoch na bplandaí agus a saintréithe a léiriú sna critéir chun a mheas go bhfuil planda TGN coibhéiseach le plandaí a fhaightear go nádúrtha nó a phóraítear mar is gnáth. Tá níos mó ná dhá chrómasóim homalógacha i bplandaí polaplóideacha. Laistigh den chatagóir sin de phlandaí polaplóideacha, tá 4, 6 agus 8 dtacar crómasóm ag teitreaplóideach, heicseaplóideach, agus octaplóideach faoi seach. Is gnách go mbíonn líon níos mó géinmhodhnuithe ar phlandaí polaplóideacha i gcomparáid le plandaí monaplóideacha. Ar na cúiseanna sin, ba cheart go léireodh aon teorainn ar líon iomlán na modhnuithe aonair in aghaidh an phlanda líon na dtacar crómasóm i bplanda ('ploideacht').

Leasú 11

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 18

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(18) Ós rud é go bhfuil na critéir, chun a mheas go bhfuil planda TGN coibhéiseach le plandaí a fhaightear go nádúrtha nó a phóraítear mar is gnáth, neamhghaolmhar leis an gcineál gníomhaíochta lena bhfágtar gur gá scaoileadh réamhbheartaithe an phlanda TGN, dearbhú maidir le stádas ***phlanda*** TGN de chatagóir 1 a dhéantar ***sula scaoilfear ar bhonn*** réamhbheartaithe chun aon chríche eile é seachas lena chur ar an margadh i gcríoch an Aontais, ***ba cheart an dearbhú sin*** a bheith bailí freisin chun táirgí TGN gaolmhara a chur ar an margadh. I bhfianaise mhéid na neamhchinnteachta a bhíonn ann tráth na trialach allamuigh faoi cé acu a bhainfidh an táirge an margadh amach nó nach mbainfidh agus faoi rannpháirtíocht dhóchúil na n-oibreoirí beaga i scaoileadh den sórt sin, maidir leis an nós imeachta um stádas ***phlanda*** TGN de chatagóir 1 a fhíorú roimh thrialacha allamuigh, ba cheart d'údaráis náisiúnta inniúla an nós imeachta sin a dhéanamh toisc gur lú an t-ualach riaracháin a bheadh i gceist leis sin le haghaidh oibreoirí, agus ba cheart cinneadh a dhéanamh ar leibhéal an Aontais amháin i gcás ina mbeidh barúlacha ag gabháil leis an tuarascáil fíorúcháin ó údaráis náisiúnta inniúla eile. I gcás ina gcuirfear an iarraidh ar fhíorú isteach sular gcuirfear táirgí TGN ar an margadh, ba cheart an nós imeachta a dhéanamh ***ar***	(18) Ós rud é go bhfuil na critéir, chun a mheas go bhfuil planda TGN coibhéiseach le plandaí a fhaightear go nádúrtha nó a phóraítear mar is gnáth, neamhghaolmhar leis an gcineál gníomhaíochta lena bhfágtar gur gá scaoileadh réamhbheartaithe an phlanda TGN, ***ba cheart*** dearbhú maidir le stádas ***planda*** TGN de chatagóir 1***,*** a dhéantar ***roimh scaoileadh*** réamhbheartaithe chun aon chríche eile é seachas lena chur ar an margadh i gcríoch an Aontais, a bheith bailí freisin chun táirgí TGN gaolmhara a chur ar an margadh. I bhfianaise mhéid na neamhchinnteachta a bhíonn ann tráth na trialach allamuigh faoi cé acu a bhainfidh an táirge an margadh amach nó nach mbainfidh agus faoi rannpháirtíocht dhóchúil na n-oibreoirí beaga i scaoileadh den sórt sin, maidir leis an nós imeachta um stádas ***planda*** TGN de chatagóir 1 a fhíorú roimh thrialacha allamuigh, ba cheart d'údaráis náisiúnta inniúla an nós imeachta sin a dhéanamh toisc gur lú an t-ualach riaracháin a bheadh i gceist leis sin le haghaidh oibreoirí, agus ba cheart cinneadh a dhéanamh ar leibhéal an Aontais amháin i gcás ina mbeidh barúlacha ag gabháil leis an tuarascáil fíorúcháin ó údaráis náisiúnta inniúla eile. I gcás ina gcuirfear an iarraidh ar fhíorú isteach sular gcuirfear táirgí TGN ar an margadh, ***agus má tá agóidí réasúnaithe ag Ballstáit eile,*** ba cheart an nós

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
leibhéal an Aontais chun éifeachtacht an nós imeachta um fhíorú agus comhsheasmhacht na ndearbhuithe maidir le stádas ***phlanda*** TGN de chatagóir 1 a áirithiú.	imeachta a dhéanamh ***i gcomhairle leis an gCoimisiún agus leis an Údarás Eorpach um Shábháilteacht Bia ('an tÚdarás')*** chun éifeachtacht an nós imeachta um fhíorú agus comhsheasmhacht na ndearbhuithe maidir le stádas ***planda*** TGN de chatagóir 1 a áirithiú.

Leasú 12

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 18 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(18a) Chun cineálacha nua a roghnú go héifeachtach a chuideoidh le hearnáil na talmhaíochta cur leis an tslándáil bia, chomh maith leis an inbhuanaitheacht, an t-oiriúnú agus an athléimneacht i dtaca le hiarmhairtí an athraithe aeráide, is gá breithniú a dhéanamh ar shainiúlacht plandaí polaplóideacha, ar plandaí iad ina bhfuil níos mó ná dhá ghéanóm. I gcás plandaí den sórt sin, ba cheart an t-uaslíon géinmhodhnuithe a cheadaítear a chur san áireamh i gcatagóir 1 TGN a bheith comhréireach le líon na ngéanóm atá iontu.

Leasú 13

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 19

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(19) Ba cheart údaráis inniúla na mBallstát, an Coimisiún agus an tÚdarás ***Eorpach um Shábháilteacht Bia ('an tÚdarás')*** a bheith faoi réir sprioc-amanna ***dochta*** chun a áirithiú go ndéanfar dearbhuithe maidir le stádas ***phlanda*** TGN de chatagóir 1 laistigh de thréimhse réasúnach.	(19) Ba cheart údaráis inniúla na mBallstát, an Coimisiún agus an tÚdarás a bheith faoi réir sprioc-amanna ***iomchuí*** chun a áirithiú go ndéanfar dearbhuithe maidir le stádas ***planda*** TGN de chatagóir 1 laistigh de thréimhse réasúnach.

Leasú 14

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 21

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(21) Cinntí a dhearbhóidh stádas ***phlanda*** TGN de chatagóir 1, ba cheart uimhir aitheantais a shannadh leo don phlanda TGN lena mbaineann chun trédhearcacht agus inrianaitheacht na bplandaí sin a áirithiú nuair a liostaítear sa bhunachar sonraí iad ***agus*** chun ***ábhar atáirgthe plandaí a dhíorthaítear díobh a lipéadú***.	(21) Cinntí a dhearbhóidh stádas ***planda*** TGN de chatagóir 1, ba cheart uimhir aitheantais a shannadh leo don phlanda TGN lena mbaineann chun trédhearcacht agus inrianaitheacht na bplandaí sin a áirithiú nuair a liostaítear sa bhunachar sonraí iad***. Ba cheart go n-áiritheofaí san fhaisnéis a liostófar faisnéis ar an teicníc/na teicnící arna húsáid/arna n-úsáid*** chun ***an tréith/na tréithe a fháil***.

Leasú 15

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 23

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(23) Le Rialachán (AE) 2018/848 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le táirgeadh orgánach agus lipéadú táirgí orgánacha agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 834/2007 ón gComhairle ([47]) toirmisctear úsáid OGManna agus táirgí ó OGManna agus arna ndéanamh de OGManna sa táirgeadh orgánach. Sainmhíníonn sé OGManna chun críocha an Rialacháin sin ***faoi threoir*** Threoir 2001/18/CE, lena ndéantar OGManna a fuarthas trí na teicnící géinmhodhnaithe a liostaítear in Iarscríbhinn 1.B de Threoir 2001/18/CE a eisiamh ón toirmeasc. Dá thoradh sin, toirmiscfear plandaí TGN de chatagóir 2 sa táirgeadh orgánach. Mar sin féin, is gá stádas ***phlandaí*** TGN de chatagóir 1 a shoiléiriú chun críoch táirgeadh orgánach. ***Tá*** úsáid ***na dteicnící*** géanómaíocha nua ***ar neamhréir faoi láthair le coincheap*** an táirgthe orgánaigh ***atá i Rialachán (CE) 2018/848 agus le dearcadh na dtomhaltóirí ar tháirgí orgánacha***. Dá bhrí sin, ***ba cheart úsáid plandaí*** TGN de chatagóir 1 a ***thoirmeasc sa táirgeadh*** orgánach ***freisin***.	(23) Le Rialachán (AE) 2018/848 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le táirgeadh orgánach agus lipéadú táirgí orgánacha agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 834/2007 ón gComhairle ([47]) toirmisctear úsáid OGManna agus táirgí ó OGManna agus arna ndéanamh de OGManna sa táirgeadh orgánach. Sainmhíníonn sé OGManna chun críocha an Rialacháin sin ***trí thagairt do*** Threoir 2001/18/CE, lena ndéantar OGManna a fuarthas trí na teicnící géinmhodhnaithe a liostaítear in Iarscríbhinn 1.B de Threoir 2001/18/CE a eisiamh ón toirmeasc. Dá thoradh sin, toirmiscfear plandaí TGN de chatagóir 2 sa táirgeadh orgánach. Mar sin féin, is gá stádas ***plandaí*** TGN de chatagóir 1 a shoiléiriú chun críoch táirgeadh orgánach. ***Faoi láthair, ní mór tuilleadh breithnithe a dhéanamh ar chomhoiriúnacht*** úsáid ***teicnící*** géanómaíocha nua ***le prionsabail*** an táirgthe orgánaigh. ***Ba cheart,*** dá bhrí sin, ***toirmeasc a chur ar phlandaí*** TGN de chatagóir 1 a ***úsáid i dtáirgeadh*** orgánach***, go dtí go ndéanfar a thuilleadh breithnithe***.
([47]) Rialachán (AE) 2018/848 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2018 maidir le táirgeadh orgánach agus lipéadú táirgí orgánacha agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 834/2007 ón gComhairle (IO L 150, 14.6.2018, lch. 1).	([47]) Rialachán (AE) 2018/848 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2018 maidir le táirgeadh orgánach agus lipéadú táirgí orgánacha agus lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 834/2007 ón gComhairle (IO L 150, 14.6.2018, lch. 1).

Leasú 16
Togra le haghaidh rialacháin
Aithris 24

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(24) Ba cheart foráil a dhéanamh chun an trédhearcacht a áirithiú a mhéid a bhaineann le húsáid cineálacha plandaí TGN de chatagóir 1, chun a áirithiú gur féidir le slabhraí táirgeachta ar mian leo fanacht saor ó TGNanna déanamh amhlaidh, agus iontaoibh an tomhaltóra a choimirciú dá réir. Plandaí TGN a fuair dearbhú maidir le stádas ***phlanda*** TGN de chatagóir 1, ba cheart iad a liostú i mbunachar sonraí a bheidh ar fáil go poiblí. Chun an inrianaitheacht, an trédhearcacht agus an rogha a áirithiú le haghaidh oibreoirí, le linn taighde agus pórú plandaí, i gcás ina mbeidh síol á dhíol le feirmeoirí nó ábhar atáirgthe plandaí á chur ar fáil do thríú páirtithe ar aon bhealach eile, ba cheart ábhar atáirgthe plandaí de phlandaí TGN de chatagóir 1 a lipéadú mar TGN de chatagóir 1.	(24) Ba cheart foráil a dhéanamh chun an trédhearcacht a áirithiú a mhéid a bhaineann le húsáid cineálacha plandaí TGN de chatagóir 1, chun a áirithiú gur féidir le slabhraí táirgeachta ar mian leo fanacht saor ó TGNanna déanamh amhlaidh, agus iontaoibh an tomhaltóra a choimirciú dá réir. Plandaí TGN a fuair dearbhú maidir le stádas ***planda*** TGN de chatagóir 1, ba cheart iad a liostú i mbunachar sonraí a bheidh ar fáil go poiblí ***lena n-áirítear faisnéis maidir leis an teicníc nó na teicnící a úsáidtear chun an tréith nó na tréithe a fháil***. Chun an inrianaitheacht, an trédhearcacht agus an rogha a áirithiú le haghaidh oibreoirí, le linn taighde agus pórú plandaí, i gcás ina mbeidh síol á dhíol le feirmeoirí nó ábhar atáirgthe plandaí á chur ar fáil do thríú páirtithe ar aon bhealach eile, ba cheart ábhar atáirgthe plandaí de phlandaí TGN de chatagóir 1 a lipéadú mar TGN de chatagóir 1.

Leasú 17
Togra le haghaidh rialacháin
Aithris 29

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(29) Le Treoir 2001/18/CE ceanglaítear go mbeidh plean faireacháin um éifeachtaí comhshaoil OGManna ann tar éis scaoileadh réamhbheartaithe na n-orgánach sin nó tar éis iad a chur ar an margadh ach déantar foráil léi maidir leis an tsolúbthacht ó thaobh dhearadh an phlean de, rud lena gcuirtear an measúnú riosca comhshaoil, saintréithe an ***orgánaigh ghéinmhodhnaithe***, an úsáid a bheartaítear dó agus an timpeallacht ghlactha san áireamh. Géinmhodhnuithe i bplandaí TGN de chatagóir 2, féadfaidh idir athruithe nach gá ach measúnú riosca teoranta a dhéanamh orthu a bheith i gceist leo agus athruithe casta a fhágann gur gá anailís níos críochnúla a dhéanamh ar na rioscaí féideartha. Dá bhrí sin, ba cheart ceanglais maidir le faireachán iarmhargaidh i dtaca le héifeachtaí comhshaoil ***phlandaí*** TGN de chatagóir 2 a oiriúnú i bhfianaise an mheasúnaithe riosca ***chomhshaoil*** agus na taithí i dtrialacha allamuigh, i bhfianaise shaintréithe an phlanda TGN lena mbaineann, i bhfianaise shaintréithe agus scála na húsáide a bheartaítear dó, go háirithe stair úsáid shábháilte an phlanda más ann di agus saintréithe na timpeallachta glactha. ***Dá bhrí sin, níor*** cheart ***é a bheith de cheangal*** plean faireacháin um éifeachtaí comhshaoil a bheith ***ann mura dócha go mbainfidh*** rioscaí ***le planda*** TGN de chatagóir 2 ***is*** gá faireachán a dhéanamh orthu, amhail éifeachtaí ***gan choinne***, moillithe nó ***indíreacha*** ar shláinte an duine nó ar an gcomhshaol.	(29) Le Treoir 2001/18/CE***,*** ceanglaítear go mbeidh plean faireacháin um éifeachtaí comhshaoil OGManna ann tar éis scaoileadh réamhbheartaithe na n-orgánach sin nó tar éis iad a chur ar an margadh ach déantar foráil léi maidir leis an tsolúbthacht ó thaobh dhearadh an phlean de, rud lena gcuirtear an measúnú riosca comhshaoil, saintréithe an ***OGM***, an úsáid a bheartaítear dó agus an timpeallacht ghlactha san áireamh. Géinmhodhnuithe i bplandaí TGN de chatagóir 2, féadfaidh idir athruithe nach gá ach measúnú riosca teoranta a dhéanamh orthu a bheith i gceist leo agus athruithe casta a fhágann gur gá anailís níos críochnúla a dhéanamh ar na rioscaí féideartha. Dá bhrí sin, ba cheart ceanglais maidir le faireachán iarmhargaidh i dtaca le héifeachtaí comhshaoil ***plandaí*** TGN de chatagóir 2 a oiriúnú i bhfianaise an mheasúnaithe riosca ***comhshaoil*** agus na taithí i dtrialacha allamuigh, i bhfianaise shaintréithe an phlanda TGN lena mbaineann, i bhfianaise shaintréithe agus scála na húsáide a bheartaítear dó, go háirithe stair úsáid shábháilte an phlanda más ann di agus saintréithe na timpeallachta glactha. ***I bhfianaise phrionsabal an réamhchúraim, ba*** cheart plean faireacháin um éifeachtaí comhshaoil a bheith ***ina cheangal i gcónaí nuair a thugtar toiliú den chéad uair. Níor cheart é a bheith indéanta an ceanglas maidir le faireachán a tharscaoileadh ach amháin ar athnuachan an toilithe, ar choinníoll go bhfuil sé léirithe nach bhfuil*** rioscaí ***ag baint leis an bplanda*** TGN de chatagóir 2 ***ar*** gá faireachán a dhéanamh orthu, amhail éifeachtaí ***indíreacha***, moillithe nó ***gan choinne*** ar shláinte an duine nó ar an gcomhshaol.

Leasú 18

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 36

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(36) Póraítear plandaí luibhicídfhulangacha d'aon turas chun bheith fulangach ar luibhicídí, chun iad a shaothrú i gcomhcheangal le húsáid na luibhicídí sin. Más rud é nach ndéantar an saothrú sin faoi ***choinníollacha*** iomchuí, d'fhéadfadh fiailí ***teacht chun cinn dá thoradh sin*** a bheadh frithsheasmhach in aghaidh na luibhicídí sin**,** nó an gá ***cainníochtaí*** na luibhicídí a chuirtear i bhfeidhm a ***mhéadú***, gan beann ar an teicníc phórúcháin. Ar an gcúis sin, níor cheart plandaí TGN ag a bhfuil tréithe luibhicídfhulangacha ***a bheith incháilithe do dhreasachtaí faoin gcreat seo. Mar sin féin, níor cheart bearta sonracha eile a dhéanamh leis an Rialachán seo maidir le*** plandaí TGN ***luibhicídfhulangacha, toisc go ndéantar na bearta sin go cothrománach sa [Togra ón gCoimisiún le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le táirgeadh agus margú ábhair atáirgthe plandaí san Aontas]***.	(36) Póraítear plandaí luibhicídfhulangacha d'aon turas chun bheith fulangach ar luibhicídí, chun iad a shaothrú i gcomhcheangal le húsáid na luibhicídí sin. Más rud é nach ndéantar an saothrú sin faoi ***dhálaí*** iomchuí, d'fhéadfadh fiailí a bheadh frithsheasmhach in aghaidh na luibhicídí sin nó an gá ***atá le méadú ar chainníochtaí*** na luibhicídí a chuirtear i bhfeidhm a ***bheith mar thoradh air***, gan beann ar an teicníc phórúcháin. Ar an gcúis sin, níor cheart ***go dtiocfadh*** plandaí TGN ag a bhfuil tréithe luibhicídfhulangacha ***faoi raon feidhme*** plandaí TGN ***de chatagóir 1***.

Leasú 239

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 37

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(37) Chun plandaí TGN a chumasú chun rannchuidiú le cuspóirí inbhuanaitheachta an Chomhaontaithe Ghlais agus na Straitéisí 'Ón bhFeirm go dtí an Forc' agus na Bithéagsúlachta, ba cheart saothrú na bplandaí TGN san Aontas a éascú. Éilíonn sé sin an intuarthacht le haghaidh póraitheoirí agus feirmeoirí a mhéid a bhaineann leis an bhféidearthacht na plandaí sin a shaothrú san Aontas. Dá bhrí sin, an fhéidearthacht go bhféadfadh na Ballstáit bearta a dhéanamh lena ndéanfaí saothrú phlandaí TGN a shrianadh nó a thoirmeasc ina chríoch uile nó i gcuid di, rud a leagtar amach in Airteagal 26b de Threoir 2001/18/CE, dhéanfadh an fhéidearthacht sin dochar do na spriocanna sin.	***scriosta***

Leasú 20

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 39

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(39) Chun an sprioc a bhaint amach maidir le deafheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú, ba cheart plandaí TGN agus táirgí ***gaolmhara tairbhiú den tsaorghluaiseacht earraí***, ar ***choinníoll go gcomhlíonann siad ceanglais dhlí eile an Aontais.***	(39) Chun an sprioc a bhaint amach maidir le deafheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh ***agus saorghluaiseacht plandaí TGN agus táirgí TGN ar fud an Aontais*** a áirithiú, ba cheart ***scaoileadh réamhbheartaithe*** plandaí TGN agus ***cur ar an margadh*** táirgí ***TGN a bheith bunaithe ar na ceanglais chomhchuibhithe agus ar na nósanna imeachta comhchuibhithe a leagtar síos sa Rialachán seo, as a dtiocfaidh glacadh cinnidh a bheadh infheidhme go haonfhoirmeach maidir le gach Ballstát.***

Leasú 21

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 40

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(40) I bhfianaise ***úrnuacht TGNanna***, ***beidh sé tábhachtach dlúthfhaireachán a dhéanamh ar fhorbairt phlandaí agus táirgí TGN agus ar a láithreacht ar an margadh agus measúireacht a dhéanamh ar aon tionchar a bheidh ag gabháil leo ar shláinte an duine agus ainmhithe, ar an gcomhshaol agus ar an inbhuanaitheacht chomhshaoil, eacnamaíoch agus shóisialta.*** Ba cheart ***faisnéis a bhailiú go tráthrialta agus laistigh de 5 bliana tar éis ghlacadh an chéad chinneadh lena gceadófar scaoileadh réamhbheartaithe nó margú na bplandaí TGN nó na dtáirgí TGN san Aontas, ba cheart*** don Choimisiún meastóireacht a dhéanamh ***ar*** an ***Rialachán seo chun an*** dul chun cinn arna dhéanamh i dtreo infhaighteacht ***na bplandaí*** TGN ina bhfuil ***na*** saintréithe nó ***na hairíonna*** sin ar mhargadh an Aontais a thomhas.	(40) I bhfianaise ***na forbartha leanúnaí atá á déanamh ar theicnící géanómaíocha nua***, ba cheart don Choimisiún meastóireacht a dhéanamh ***laistigh de chúig bliana tar éis ghlacadh*** an ***chéad chinnidh lena gceadófar scaoileadh réamhbheartaithe nó margú plandaí TGN nó táirgí TGN san Aontas. Leis an meastóireacht sin, ba cheart an*** dul chun cinn arna dhéanamh i dtreo infhaighteacht ***plandaí*** TGN ***nó táirgí TGN*** ina bhfuil saintréithe nó ***airíonna den sórt*** sin ar mhargadh an Aontais a thomhas***, agus é mar aidhm an Rialachán seo a fheabhsú tuilleadh***.

Leasú 22

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 43

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(43) Tá forbairt ag teacht go leanúnach ar chineálacha ***na bplandaí*** TGN atá á bhforbairt agus ar an tionchar atá ag tréithe áirithe ar an inbhuanaitheacht chomhshaoil, shóisialta agus eacnamaíoch. Dá bhrí sin, ***de réir na fianaise*** atá ar fáil ar na forbairtí agus ar na tionchair sin, ba cheart an Coimisiún a chumhachtú i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh chun liosta na dtréithe a oiriúnú arb iad na tréithe sin ba cheart a dhreasú nó a dhíspreagadh chun spriocanna na ***straitéisí*** 'Ón bhFeirm go dtí an Forc', na Bithéagsúlachta agus um an Oiriúnú don Athrú Aeráide a bhaint amach.**'**	(43) Tá forbairt ag teacht go leanúnach ar chineálacha ***plandaí*** TGN atá á bhforbairt agus ar an tionchar atá ag tréithe áirithe ar an inbhuanaitheacht chomhshaoil, shóisialta agus eacnamaíoch. Dá bhrí sin, ***bunaithe ar an bhfianaise*** atá ar fáil ar na forbairtí agus ar na tionchair sin, ***agus prionsabal an réamhchúraim á chur san áireamh go hiomlán,*** ba cheart an Coimisiún a chumhachtú i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh chun liosta na dtréithe a oiriúnú arb iad na tréithe sin ba cheart a dhreasú nó a dhíspreagadh chun spriocanna ***an Chomhaontaithe Ghlais agus*** na ***Straitéise*** "Ón bhFeirm go dtí an Forc", na ***Straitéise*** Bithéagsúlachta agus ***na Straitéise*** um an Oiriúnú don Athrú Aeráide a bhaint amach.

Leasú 23

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 45 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(45a) D'iarr Parlaimint na hEorpa ar an Aontas agus ar a Bhallstáit gan paitinní ar ábhar bitheolaíoch a dheonú agus an tsaoirse chun oibrithe agus an díolúine póraitheoirí i leith cineálacha a chosaint. Ba cheart a áirithiú go mbeidh rochtain iomlán ag póraitheoirí ar ábhar géiniteach plandaí TGN, nach plandaí trasghéineacha iad de réir sainmhínithe. Is fearr is féidir rochtain ar ábhair ghéiniteacha a dhaingniú nuair a ídítear ceart na sealbhóirí paitinne i lámh an phóraitheora (díolúine póraitheora). Ós rud é nach ndéantar foráil sna forálacha reatha i ndlí na bpaitinní maidir le díolúine iomlán póraitheora iomlán, ba cheart a áirithiú nár cheart do phaitinní srian a chur ar phlandaí TGN a bheith á n-úsáid ag póraitheoirí agus ag feirmeoirí. Dá bhrí sin, níor cheart go mbeadh plandaí TGN faoi réir reachtaíocht na bpaitinní ach ba cheart dóibh, ar mhaithe le maoin intleachtúil a chosaint, a bheith faoi réir an chórais um Chearta Comhphobail maidir le Cineálacha Plandaí (CPVR) amháin, mar a leagtar síos i Rialachán (CE) Uimh. 2100/94 ón gComhairle, rud a cheadaíonn an díolúine póraitheora a úsáid. Dá bhrí sin, ba cheart plandaí TGN, a síolta díorthaithe, a n-ábhar plandaí, ábhar géiniteach gaolmhar amhail géinte agus seichimh ghéinte, agus tréithe plandaí a eisiamh ó inphaitinneacht. Ba cheart an t-eisiamh ó inphaitinneacht a chur i bhfeidhm ar bhealach comhsheasmhach ar fud na reachtaíochta. Thairis sin, chun deonú paitinní nó iarratais ar phaitinní a sheachaint idir dáta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo agus cur i bhfeidhm a

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	fhorálacha, ba cheart a áirithiú go n-eisiafar ábhar plandaí ó inphaitinneacht ó lá theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo. I gcás paitinní a deonaíodh cheana féin nó atá ar feitheamh lena gcumhdaítear ábhar plandaí, ba cheart éifeachtaí na bpaitinní a theorannú tuilleadh. Ina theannta sin, ba cheart don Choimisiún measúnú a dhéanamh agus aghaidh a thabhairt, sa staidéar atá le teacht, ar an gcaoi ar cheart aghaidh a thabhairt a thuilleadh ar an bhfadhb níos leithne maidir le paitinní a dheonú, go díreach nó go hindíreach, i ndáil le hábhar plandaí in ainneoin iarrachtaí a rinneadh roimhe seo chun lúba ar lár a dhúnadh. Sa mheasúnú, ba cheart aghaidh a thabhairt go háirithe ar ról agus tionchar na bpaitinní ar rochtain na bpóraitheoirí agus na bhfeirmeoirí ar ábhar atáirgthe plandaí, ar éagsúlacht síolta agus ar phraghsanna inacmhainne, agus chomh maith leis sin ar an nuálaíocht agus go háirithe ar na deiseanna do FBManna. Ba cheart go mbeadh na tograí reachtacha iomchuí ag gabháil leis an tuarascáil ón gCoimisiún chun a áirithiú go ndéanfar tuilleadh coigeartuithe riachtanacha ar chreat na gceart maoine intleachtúla.

Leasú 241

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 47 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(47a) Leis an gComhaontú Glas don Eoraip, an "Ón bhFeirm go dtí an Forc", agus Straitéisí Bithéagsúlachta an Aontais, cuirtear an fheirmeoireacht orgánach i gcroílár an aistrithe chuig córais bhia inbhuanaithe, agus é mar sprioc talamh talmhaíochta na hEorpa a leathnú faoi tháirgeadh orgánach go 25 % faoi 2030. Is aitheantas soiléir é sin do na tairbhí comhshaoil a bhaineann leis an bhfeirmeoireacht orgánach, do spleáchas níos lú ar ionchuir d'fheirmeoirí, agus do sholáthar bia athléimneach agus do bhiafhlaitheas. Níor cheart don Rialachán seo dochar a dhéanamh don bhealach i dtreo aistriú chórais bhia na hEorpa chuig an bhfeirmeoireacht orgánach go 25 % faoi 2030.

Leasú 243

Togra le haghaidh rialacháin

Aithris 47 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(47b) Ba cheart ceanglais inrianaitheachta a bhunú le haghaidh bia agus beatha a tháirgtear ó TGNanna chun lipéadú cruinn na dtáirgí sin a éascú, i gcomhréir le ceanglais Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Meán Fómhair 2003 maidir le bia agus beatha ghéinmhodhnaithe, chun a áirithiú go mbeidh faisnéis chruinn ar fáil d'oibreoirí agus do thomhaltóirí ionas go mbeidh siad in ann a saoirse rogha a fheidhmiú ar bhealach éifeachtach, chomh maith le rialú agus fíorú éileamh lipéadaithe a chumasú. Ba cheart na ceanglais maidir le bia agus beatha a tháirgtear ó TGNanna a bheith comhchosúil chun neamhleanúnachas faisnéise a sheachaint i gcásanna ina n-athraítear úsáid deiridh.

Leasú 24

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 1 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
Leagtar rialacha sonracha ***síos*** leis an Rialachán seo maidir le plandaí a fhaightear le teicnící géanómaíocha nua áirithe ("plandaí TGN") a scaoileadh ar bhonn réamhbheartaithe sa chomhshaol chun aon chríche eile seachas lena gcur ar an margadh agus maidir le bia agus beatha a chur ar an margadh, ar bia agus beatha iad ina bhfuil, atá comhdhéanta de nó a tháirgtear as na plandaí sin, agus maidir le táirgí a chur ar an margadh, seachas bia nó beatha, ar táirgí iad ina bhfuil na plandaí sin nó atá comhdhéanta díobh.	Leagtar ***síos*** rialacha sonracha leis an Rialachán seo***, i gcomhréir le prionsabal an réamhchúraim,*** maidir le plandaí a fhaightear le teicnící géanómaíocha nua áirithe ("plandaí TGN") a scaoileadh ar bhonn réamhbheartaithe sa chomhshaol chun aon chríche eile seachas lena gcur ar an margadh agus maidir le bia agus beatha a chur ar an margadh, ar bia agus beatha iad ina bhfuil, atá comhdhéanta de nó a tháirgtear as na plandaí sin, agus maidir le táirgí a chur ar an margadh, seachas bia nó beatha, ar táirgí iad ina bhfuil na plandaí sin nó atá comhdhéanta díobh***, lena n-áirithítear ardleibhéal cosanta do shláinte an duine agus do shláinte ainmhithe agus don chomhshaol***.

Leasú 25

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 3 – mír 1 – pointe 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(2) Ciallaíonn "planda TGN" planda géinmhodhnaithe a fhaightear trí shó-ghineas spriocdhírithe nó trí chisgineas, nó teaglaim díobh, ar an gcoinníoll nach bhfuil aon ábhar géiniteach ann ar de thionscnamh lasmuigh ***de*** linn géinte ***na bpóraitheoirí é*** a d'fhéadfadh a bheith ionsáite go sealadach le linn fhorbairt an phlanda TGN;	(2) Ciallaíonn "planda TGN" planda géinmhodhnaithe a fhaightear trí shó-ghineas spriocdhírithe nó trí chisgineas, nó teaglaim díobh, ar an gcoinníoll nach bhfuil aon ábhar géiniteach ann ar de thionscnamh lasmuigh ***den*** linn géinte ***chun críoch gnáthphórúcháin*** a d'fhéadfadh a bheith ionsáite go sealadach le linn fhorbairt an phlanda TGN;

Leasú 26

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 3 – mír 1 – pointe 4

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(4) ciallaíonn "só-ghineas spriocdhírithe" teicnící só-ghinis a dtarlaíonn modhnú (modhnuithe) ar an seicheamh DNA dá thoradh ag suíomhanna ***beachta*** i ngéanóm orgánaigh;	(4) ciallaíonn "só-ghineas spriocdhírithe" teicnící só-ghinis a dtarlaíonn modhnú (modhnuithe) ar an seicheamh DNA dá thoradh ag suíomhanna ***spriocdhírithe*** i ngéanóm orgánaigh;

Leasú 27

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 3 – mír 1 – pointe 6

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(6) ciallaíonn "linn géinte ***na bpóraitheoirí***" an fhaisnéis ghéiniteach iomlán a bhíonn ar fáil i speiceas amháin agus i speicis thacsanomaíocha eile lenar féidir é a chrosphórú, ***lena n-áirítear*** trí úsáid a bhaint as teicnící ardfhorbartha amhail tarrtháil suthanna, polaplóideacht ionduchtaithe agus crosphóruithe eachtarshuímh;	(6) ciallaíonn "linn géinte ***chun críoch gnáthphórúcháin***" an fhaisnéis ghéiniteach iomlán a bhíonn ar fáil i speiceas amháin agus i speicis thacsanomaíocha eile lenar féidir é a chrosphórú, trí úsáid a bhaint as teicnící ardfhorbartha amhail tarrtháil suthanna, polaplóideacht ionduchtaithe agus crosphóruithe eachtarshuímh;

Leasú 28

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 3 – mír 1 – pointe 15 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(15a) ciallaíonn "Cur Chuige na hAon Sláinte Amháin" cur chuige comhtháite aontaitheach a bhfuil sé mar aidhm leis sláinte daoine, ainmhithe, plandaí agus éiceachóras a chothromú agus a bharrfheabhsú ar bhealach inbhuanaithe agus ar cur chuige é a aithníonn go bhfuil dlúthnasc idir sláinte an duine, sláinte ainmhithe clóis agus fiáine, sláinte plandaí agus sláinte an chomhshaoil i gcoitinne, lena n-áirítear éiceachórais, agus go bhfuil siad idirspleách.

Leasú 29

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 3 – mír 1 – pointe 15 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(15b) ciallaíonn "próitéin shimireach" próitéiní arna gcruthú trí dhá ghéin nó níos mó nó codanna de ghéinte a chódaíodh ar dtús le haghaidh próitéiní ar leithligh a cheangal le chéile.

Leasú 30

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 4 – mír 1 – pointe 1 – pointe b

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(b) gur ***sliocht*** é de phlanda/de phlandaí dá dtagraítear i bpointe (a); nó	(b) gur ***síolrach*** é de phlanda/de phlandaí dá dtagraítear i bpointe (a) ***ar choinníoll go bhfuil na critéir choibhéise a leagtar amach in Iarscríbhinn I fós á gcomhlíonadh***; nó

Leasú 31

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 4 – mír 1 – pointe 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(2) ***gurb é*** planda TGN de chatagóir 2 ***atá ann*** agus go bhfuil sé údaraithe i gcomhréir le Caibidil III.	(2) ***gur*** planda TGN de chatagóir 2 ***é an planda,*** agus go bhfuil ***toiliú deonaithe dó nó go bhfuil*** sé údaraithe i gcomhréir le Caibidil III.

Leasú 32

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 4 – mír 1 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	1a. Ní bheidh sé de chuspóir ná d'éifeacht ag cur chun feidhme, forfheidhmiú ná cur i bhfeidhm an Rialacháin seo cosc ná bac a chur ar allmhairí plandaí agus táirgí TGN ó thríú tíortha a chomhlíonann na caighdeáin chéanna a leagtar síos sa Rialachán seo.

Leasú 33

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 4 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	Airteagal 4a ***Eisiamh ó inphaitinneacht*** ***Ní bheidh plandaí TGN, ábhar plandaí, codanna díobh, faisnéis ghéiniteach ná na gnéithe próisis atá iontu inphaitinnithe.***

Leasú 34

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 5 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
2. Chun críocha ***Rialacháin*** (AE) 2018/848, na rialacha a leagtar amach ***ina Airteagail 5*** (f) (iii) agus ***11*** beidh feidhm acu maidir le plandaí TGN de chatagóir 1 agus le táirgí a tháirgtear as nó trí na plandaí sin.	2. Chun críocha ***Rialacháin*** (AE) 2018/848, na rialacha a leagtar amach ***in Airteagal 5*** (f)***,*** (iii) agus ***in Airteagal 11,*** beidh feidhm acu maidir le plandaí TGN de chatagóir 1 agus ***maidir*** le táirgí a tháirgtear as nó trí na plandaí sin. ***[7 mbliana tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo], tíolacfaidh an Coimisiún tuarascáil ar fhorbairt dhearcadh na dtomhaltóirí agus na dtáirgeoirí, lena ngabhfaidh, i gcás inarb iomchuí, togra reachtach.***

Leasú 35

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 5 – mír 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
3. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 26 lena leasaítear na critéir choibhéise maidir le plandaí TGN le gnáthphlandaí a leagtar síos in Iarscríbhinn I chun iad a oiriúnú don dul chun cinn teicneolaíochta agus eolaíochta a mhéid a bhaineann le cineálacha agus le fairsinge na modhnuithe is féidir tarlú go nádúrtha nó tríd an ngnáthphórú.	3. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 26 lena leasaítear na critéir choibhéise maidir le plandaí TGN le gnáthphlandaí a leagtar síos in Iarscríbhinn I***, agus na rioscaí gaolmhara agus na hiarmhairtí feidhmiúla a d'fhéadfadh a bheith sa nós imeachta fíorúcháin á gcur san áireamh,*** chun ***na critéir sin a chur in oiriúint do na forbairtí eolaíocha agus teicneolaíocha is déanaí chun*** iad a oiriúnú don dul chun cinn teicneolaíochta agus eolaíochta a mhéid a bhaineann le cineálacha agus le fairsinge na modhnuithe is féidir tarlú go nádúrtha nó tríd an ngnáthphórú.

Leasú 36

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 5 – mír 3 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	3a. Maidir le láithreacht aidbhinteach nó dhosheachanta go teicniúil plandaí TGN de chatagóir 1, ábhair atáirgthe nó codanna díobh i dtáirgeadh orgánach, nó i dtáirgí neamhorgánacha atá údaraithe i dtáirgeadh orgánach i gcomhréir le hAirteagail 24 agus 25 de Rialachán (AE) 2018/848, ní hionann í agus neamhchomhlíonadh an Rialacháin sin.

Leasú 37

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 6 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
1. Chun an dearbhú maidir le stádas ***phlanda*** TGN de chatagóir 1 dá dtagraítear in Airteagal 4(1), pointe (a) a fháil, sula dtabharfar faoi scaoileadh réamhbheartaithe ***phlanda*** TGN chun aon chríche eile seachas lena chur ar an margadh, cuirfidh an duine a bheartóidh tabhairt faoin scaoileadh réamhbheartaithe iarraidh chun a fhíorú ***cé acu a chomhlíontar nó nach*** gcomhlíontar na critéir a leagtar amach in ***Iarscríbhinn I*** ("iarraidh ar fhíorú") faoi bhráid an ***údaráis inniúil arna ainmniú*** i gcomhréir le hAirteagal 4(4) de Threoir 2001/18/CE ***de chuid an Bhallstáit*** ar laistigh dá chríoch a bhfuil an scaoileadh le tarlú i gcomhréir le míreanna 2 agus 3 agus leis an ngníomh ***cur chun feidhme*** arna ghlacadh i gcomhréir le ***hAirteagal 27***, pointe (b).	1. Chun an dearbhú maidir le stádas ***planda*** TGN de chatagóir 1 dá dtagraítear in Airteagal 4(1), pointe (a) a fháil, sula dtabharfar faoi scaoileadh réamhbheartaithe ***planda*** TGN chun aon chríche eile seachas lena chur ar an margadh, cuirfidh an duine a bheartóidh tabhairt faoin scaoileadh réamhbheartaithe iarraidh chun a fhíorú ***an*** gcomhlíontar na critéir a leagtar amach in ***Iarscríbhinn I, ar a laghad ceann amháin de na tréithe dá dtagraítear in Iarscríbhinn III, Cuid 1, agus na critéir eisiaimh in Iarscríbhinn III, Cuid 2,*** ("iarraidh ar fhíorú")***. Cuirfear an iarraidh sin ar fhíorú*** faoi bhráid ***údarás inniúil de chuid*** an ***Bhallstáit, ar údarás é atá ainmnithe*** i gcomhréir le hAirteagal 4(4) de Threoir 2001/18/CE***,*** ar laistigh dá chríoch a bhfuil an scaoileadh le tarlú i gcomhréir le míreanna 2 agus 3 agus leis an ngníomh ***tarmligthe*** arna ghlacadh i gcomhréir le ***hAirteagal 6(11a)***, pointe (b).

Leasú 38

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 6 – mír 3 – pointe c

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(c) tuairisc ar an ***tréith/na*** tréithe agus ***ar*** na saintréithe a tugadh isteach nó a modhnaíodh;	(c) tuairisc ar an ***tréith nó na*** tréithe agus na saintréithe a tugadh isteach nó a modhnaíodh***, lena n-áirítear faisnéis ar an teicníc nó ar na teicnící a úsáideadh chun an tréith nó na tréithe a fháil agus lena n-áirítear nochtadh sheicheamh an ghéinmhodhnaithe***;

Leasú 253

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 6 – mír 3 – pointe c a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(c a) aon phaitinn nó aon iarratas ar phaitinn atá ar feitheamh a chumhdaíonn planda iomlán Chatagóir 1 NGT nó cuid de;

Leasú 39

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 6 – mír 3 – pointe d – pointe i

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(i) gur planda TGN é an planda, lena n-áirítear gan aon ábhar géiniteach a bheith ann ar de thionscnamh lasmuigh ***de*** linn géinte ***na bpóraitheoirí é*** i gcás inar ionsádh an t-ábhar géiniteach sin go sealadach le linn fhorbairt an phlanda, i gcomhréir leis na ceanglais faisnéise a shonraítear sa ghníomh ***cur chun feidhme*** arna ghlacadh i gcomhréir le ***hAirteagal 27***, pointe (a);	(i) gur planda TGN é an planda, lena n-áirítear gan aon ábhar géiniteach a bheith ann ar de thionscnamh lasmuigh ***den*** linn géinte ***chun críoch gnáthphórúcháin*** i gcás inar ionsádh an t-ábhar géiniteach sin go sealadach le linn fhorbairt an phlanda, i gcomhréir leis na ceanglais faisnéise a shonraítear sa ghníomh ***tarmligthe*** arna ghlacadh i gcomhréir le ***hAirteagal 6(11a)***, pointe (a);

Leasú 40

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 6 – mír 3 – pointe d – pointe ii

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(ii) go gcomhlíonann an planda TGN na critéir a leagtar amach in Iarscríbhinn I;	(ii) go gcomhlíonann an planda TGN na critéir a leagtar amach in Iarscríbhinn I***, ar a laghad ceann amháin de na tréithe in Iarscríbhinn III, Cuid 1, agus na critéir eisiaimh d'Iarscríbhinn III, Cuid 2***;

Leasú 41

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 6 – mír 3 – pointe d a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(da) ainmníocht an chineáil

Leasú 42

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 6 – mír 6

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
6. Mura measfar an iarraidh ar fhíorú a bheith neamhinghlactha i gcomhréir le mír 5, fíoróidh an t-údarás inniúil náisiúnta ***cé acu a chomhlíonann nó nach*** gcomhlíonann an planda TGN na critéir a leagtar amach in Iarscríbhinn I agus ullmhóidh tuarascáil fíorúcháin laistigh de 30 lá oibre ó dháta faighte iarrata ar fhíorú. Cuirfidh an t-údarás inniúil an tuarascáil fíorúcháin ar fáil do na Ballstáit eile agus don Choimisiún gan moill mhíchuí.	6. Mura measfar an iarraidh ar fhíorú a bheith neamhinghlactha i gcomhréir le mír 5, fíoróidh an t-údarás inniúil náisiúnta ***an*** gcomhlíonann an planda TGN na critéir a leagtar amach in Iarscríbhinn I agus ullmhóidh ***sé*** tuarascáil fíorúcháin laistigh de 30 lá oibre ó dháta faighte iarrata ar fhíorú. ***Féadfaidh an t-údarás inniúil, i gcás inarb iomchuí, dul i gcomhairle leis an Údarás Eorpach um Shábháilteacht Bia ("EFSA") agus an tuarascáil fíorúcháin á hullmhú aige.*** Cuirfidh an t-údarás inniúil an tuarascáil fíorúcháin ar fáil do na Ballstáit eile agus don Choimisiún gan moill mhíchuí.

Leasú 43

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 6 – mír 7

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
7. Féadfaidh na Ballstáit eile agus an Coimisiún ***barúlacha a thabhairt faoin tuarascáil*** fíorúcháin laistigh de 20 lá ***ó dháta faighte na tuarascála*** sin.	7. Féadfaidh na Ballstáit eile agus an Coimisiún ***agóidí réasúnaithe a dhéanamh i gcoinne na tuarascála*** fíorúcháin***, a mhéid a bhaineann le comhlíonadh na gcritéar a leagtar amach in Iarscríbhinn I,*** laistigh de 20 lá ***ón dáta a fhaightear an tuarascáil*** sin. ***Ní dhéanfar tagairt sna hagóidí réasúnaithe sin ach amháin do na critéir a leagtar amach in Iarscríbhinn I agus in Iarscríbhinn II agus beidh réasúnú eolaíoch san áireamh iontu.***

Leasú 311

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 6 – mír 8

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
8. In éagmais aon ***bharúil*** ó Bhallstát ná ón gCoimisiún, ***laistigh de 10 lá oibre ó dháta dhul in éag an*** sprioc-ama dá dtagraítear i mír 7, déanfaidh an t-údarás inniúil a d'ullmhaigh an tuarascáil fíorúcháin cinneadh lena ndearbhófar cé acu is planda TGN de chatagóir 1 é an planda TGN nó nach é. Tarchuirfidh ***sé*** an cinneadh ***gan moill mhíchuí*** chuig an iarrthóir, chuig na Ballstáit eile agus ***chuig*** an gCoimisiún.	8. In éagmais aon a***góidí eolaíocha réasúnaithe*** ó Bhallstát ná ón gCoimisiún, laistigh den sprioc-am dá dtagraítear i mír 7, déanfaidh an t-údarás inniúil ***náisiúnta*** a d'ullmhaigh an tuarascáil fíorúcháin cinneadh lena ndearbhófar cé acu is planda TGN de chatagóir 1 é an planda TGN nó nach é. Tarchuirfidh ***an t-údarás inniúil náisiúnta*** an cinneadh ***laistigh de 10 lá oibre*** chuig an iarrthóir, chuig na Ballstáit eile agus chuig an gCoimisiún.

Leasú 45

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 6 – mír 9

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
9. I gcásanna ina dtabharfaidh Ballstát eile nó an Coimisiún ***barúil*** faoin sprioc-am dá dtagraítear i mír 7, cuirfidh an t-údarás inniúil a d'ullmhaigh an tuarascáil fíorúcháin ***an bharúil (na barúlacha) ar aghaidh chuig an gCoimisiún*** gan moill mhíchuí.	9. I gcásanna ina dtabharfaidh Ballstát eile nó an Coimisiún ***agóid réasúnaithe*** faoin sprioc-am dá dtagraítear i mír 7, cuirfidh an t-údarás inniúil a d'ullmhaigh an tuarascáil fíorúcháin ***na hagóidí réasúnaithe ar fáil go poiblí*** gan moill mhíchuí.

Leasú 46

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 6 – mír 10

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
10. Déanfaidh an Coimisiún, tar éis dó dul i gcomhairle leis an Údarás ***Eorpach um Shábháilteacht Bia ("an tÚdarás")***, dréachtchinneadh a ullmhú lena ndearbhófar ***cé acu is*** planda TGN de chatagóir 1 é an planda TGN ***nó nach é*** laistigh de 45 lá oibre ó dháta faighte na ***barúla (na mbarúlacha)***, agus ***an méid is deireanaí atá luaite á chur*** san áireamh. Glacfar an cinneadh i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 28(2).	10. Déanfaidh an Coimisiún, tar éis dó dul i gcomhairle leis an Údarás, dréachtchinneadh a ullmhú lena ndearbhófar ***an*** planda TGN de chatagóir 1 é an planda TGN laistigh de 45 lá oibre ó dháta faighte na ***n-agóidí réasúnaithe***, agus ***na hagóidí sin á gcur*** san áireamh. Glacfar an cinneadh i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 28(2).

Leasú 48

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 7 – mír 2 – pointe b a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(ba) ainmníocht an chineáil;

Leasú 49

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 7 – mír 2 – pointe c

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(c) tuairisc ar an tréith/na tréithe agus ar na saintréithe a tugadh isteach nó a modhnaíodh;	(c) tuairisc ar an tréith/na tréithe agus ar na saintréithe a tugadh isteach nó a modhnaíodh ***lena n-áirítear faisnéis maidir leis an teicníc nó na teicnící a úsáideadh chun an tréith nó na tréithe a bhaint amach agus maidir le nochtadh sheicheamh an ghéinmhodhnaithe***;

Leasú 260

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 7 – mír 2 – pointe d a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(da) plean faireacháin maidir le héifeachtaí comhshaoil:

Leasú 50

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 7 – mír 7

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
7. Foilseoidh an Coimisiún ***achoimre ar an gcinneadh*** in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh.	7. Foilseoidh an Coimisiún ***an cinneadh deiridh*** in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh ***agus foilseoidh sé, ar leathanach gréasáin tiomnaithe a bheidh ar fáil go poiblí, a dhréachtchinneadh agus na hagóidí réasúnaithe dá dtagraítear in Airteagal 6***.

Leasú 51

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 9 – mír 1 – fomhír 2 – pointe b

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(b) ainmníocht phlanda TGN de chatagóir 1;	(b) ainmníocht ***agus sonraíocht an*** phlanda TGN de chatagóir 1;

Leasú 52

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 9 – mír 1 – fomhír 2 – pointe b a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(ba) ainmníocht an chineáil;

Leasú 53

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 9 – mír 1 – fomhír 2 – pointe e a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(ea) má sholáthraítear iad, tuairim nó ráiteas EFSA, dá dtagraítear in Airteagal 6(10) agus in Airteagal 7(5); agus

Leasú 54

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 9 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
2. Cuirfear an bunachar sonraí ar fáil go poiblí.	2. Cuirfear an bunachar sonraí ar fáil go poibl***í, agus i bhformáid ar líne***.

Leasú 264

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 10 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
Ábhar atáirgthe plandaí, lena n-áirítear ábhar chun críoch pórúcháin agus eolaíochta, ina bhfuil nó atá comhdhéanta de ***phlanda/phlandaí TGN de chatagóir 1*** agus a chuirtear ar fáil do thríú páirtithe, cibé acu is ar íocaíocht nó saor in aisce é, beidh lipéad air lena léireofar na focail ***"TGN cat 1" [TGN de chatagóir 1], agus*** uimhir aitheantais an ***phlanda/na bplandaí TGN*** dá díorthaíodh é.	***Maidir le plandaí TGN de chatagóir 1, táirgí ina bhfuil nó atá comhdhéanta de phlanda/phlandaí TGN de chatagóir 1 agus*** ábhar atáirgthe plandaí, lena n-áirítear ábhar chun críoch pórúcháin agus eolaíochta, ina bhfuil nó atá comhdhéanta de ***phlanda/phlandaí TGN de chatagóir 1*** agus a chuirtear ar fáil do thríú páirtithe, cibé acu is ar íocaíocht nó saor in aisce é, beidh lipéad air lena léireofar na focail ***Teicnící Géanómaíocha Nua. I gcás ábhair atáirgthe plandaí, beidh*** uimhir aitheantais an ***phlanda TGN/na bplandaí TGN*** dá díorthaíodh é ***ina dhiaidh***.

Leasú 265

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 10 – mír 1 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	Soláthrófar inrianaitheacht iomchuí bunaithe ar dhoiciméid le haghaidh TGNanna trí fhaisnéis a tharchur agus a choinneáil lena sonraítear táirgí ina bhfuil nó atá comhdhéanta de phlandaí agus táirge TGN, agus na cóid uathúla le haghaidh na TGNanna sin, ag gach céim dá gcur ar an margadh.

Leasú 266

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 11 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	Airteagal 11a ***An cinneadh a tharraingt siar*** ***Má léiríonn torthaí an fhaireacháin go bhfuil riosca ann don tsláinte nó don chomhshaol, nó má thacaíonn sonraí eolaíocha nua leis an hipitéis sin, féadfaidh an t-údarás inniúil a chinneadh dá dtagraítear in Airteagal 6(8) nó an ráiteas dá dtagraítear in Airteagal 7(5) a tharraingt siar. Ní mór an cinneadh maidir le tarraingt siar a sheoladh tríd an bpost cláraithe chuig tairbhí an chinnidh, agus beidh 15 lá aige chun barúlacha a thabhairt. Sa chás sin, beidh toirmeasc ar phlanda TGN nó ar tháirge TGN a mhargú ón lá tar éis an dáta a fhaightear an litir chláraithe.***

Leasú 56

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 16

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
Airteagal 16 ***Lipéadú i gcomhréir le hAirteagal 23*** ***Ina theannta Airteagal 19(3) de Threoir 2001/18/CE, sonrófar an lipéadú sa toiliú i scríbhinn i gcomhréir le hAirteagal 23 den Rialachán seo.***	***scriosta***

Leasú 268

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 17 – mír 2 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	2a. Má léiríonn torthaí an fhaireacháin go bhfuil riosca ann don tsláinte nó don chomhshaol, nó má thacaíonn sonraí eolaíocha nua leis an hipitéis sin, féadfaidh an t-údarás inniúil a chinneadh a tharraingt siar. Ní mór an cinneadh maidir le tarraingt siar a sheoladh tríd an bpost cláraithe chuig tairbhí an chinnidh, agus beidh 15 lá aige chun barúlacha a thabhairt. Sa chás sin, beidh toirmeasc ar phlanda TGN nó ar tháirge TGN a mhargú ón lá tar éis an dáta a fhaightear an litir chláraithe.

Leasú 228

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 20 – mír 4

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
4. Déanfaidh saotharlann tagartha an Aontais tástáil agus bailíochtú ar an modh braite, sainaitheanta agus cainníochtaithe arna mholadh ag an iarratasóir i gcomhréir le hAirteagal 19(2) nó déanfaidh sí measúnú i dtaobh an bhfuil údar maith leis an bhfaisnéis a chuireann an t-iarratasóir ar fáil chun módúlachtaí oiriúnaithe a chur i bhfeidhm chun ceanglais an mhodha braite dá dtagraítear sa mhír sin a chomhlíonadh.	4. Déanfaidh saotharlann tagartha an Aontais an modh braite, sainaitheantais agus cainníochtaithe atá molta ag an iarratasóir a thástáil agus a bhailíochtú i gcomhréir le hAirteagal 19(2). ***Má*** thugann an t-iarratasóir údar le rialacha mionsonraithe oiriúnaithe a chur i bhfeidhm chun ceanglais an mhodha braite a chomhlíonadh, ***déanfaidh saotharlann tagartha an Aontais a taighde agus a hanailísí féin chun an neamh-indéantacht maíte a dheimhniú.*** Sa ***chás sin, spreagfar cinneadh shaotharlann tagartha an Aontais agus cuirfear ar fáil don phobal é.***

Leasú 270

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 21 – mír 1 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	Má léiríonn torthaí an fhaireacháin go bhfuil riosca ann don tsláinte nó don chomhshaol, nó má thacaíonn sonraí eolaíocha nua leis an hipitéis sin nó más féidir leis an údarás inniúil a chinneadh a tharraingt siar. Ní mór an cinneadh maidir le tarraingt siar a sheoladh tríd an bpost cláraithe chuig tairbhí an chinnidh, agus beidh 15 lá aige chun barúlacha a thabhairt. Sa chás sin, beidh toirmeasc ar phlanda TGN nó ar tháirge TGN a mhargú ón lá tar éis an dáta a fhaightear an litir chláraithe.

Leasú 57

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 22 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
1. Beidh feidhm ag na dreasachtaí san Airteagal seo maidir le plandaí TGN de chatagóir 2 agus maidir le táirgí TGN de chatagóir 2 , i gcás ina bhfuil ceann amháin ar a laghad de thréithe beartaithe an phlanda TGN a thugtar tríd an ngéinmhodhnú le fáil ***i gCuid 1 d'Iarscríbhinn III*** agus nach bhfuil aon tréith aige dá dtagraítear i gCuid 2 den Iarscríbhinn sin.	1. Beidh feidhm ag na dreasachtaí san Airteagal seo maidir le plandaí TGN de chatagóir 2 agus maidir le táirgí TGN de chatagóir 2 , i gcás ina bhfuil ceann amháin ar a laghad de thréithe beartaithe an phlanda TGN a thugtar tríd an ngéinmhodhnú le fáil ***in Airteagal 51(1) de Rialachán (AE/...)*** (*) agus nach bhfuil aon tréith aige dá dtagraítear i gCuid 2 den Iarscríbhinn sin. (*) ***Togra ón gCoimisiún le haghaidh Rialachán maidir le hábhar atáirgthe plandaí (COM/2023/414), (2023/0227(COD)).***

Leasú 59

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 26 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
2. Déanfar an chumhacht chun na gníomhartha tarmligthe dá dtagraítear in Airteagal 5(3) agus in Airteagal 22(8) a ghlacadh a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse 5 bliana ***amhail*** ón [dáta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo]. Déanfaidh an Coimisiún, tráth nach déanaí ná 9 mí roimh dheireadh na tréimhse 5 bliana, tuarascáil a tharraingt suas maidir le tarmligean na cumhachta. Déanfar tarmligean na cumhachta a fhadú go hintuigthe go ceann tréimhsí comhfhaid, mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaithe sin tráth nach déanaí ná 3 mhí roimh dheireadh gach tréimhse.	2. Déanfar an chumhacht chun na gníomhartha tarmligthe dá dtagraítear in Airteagal 5(3)***, in Airteagal 6(11a)*** agus in Airteagal 22(8) a ghlacadh a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse 5 bliana ón [dáta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo]. Déanfaidh an Coimisiún, tráth nach déanaí ná 9 mí roimh dheireadh na tréimhse 5 bliana, tuarascáil a tharraingt suas maidir le tarmligean na cumhachta. Déanfar tarmligean na cumhachta a fhadú go hintuigthe go ceann tréimhsí comhfhaid, mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaithe sin tráth nach déanaí ná 3 mhí roimh dheireadh gach tréimhse.

Leasú 60

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 26 – mír 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 5(3) agus Airteagal 22(8) a chúlghairm aon tráth. Le cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh, cuirfear deireadh le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh nó ar dháta ***is*** déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tharmligthe atá i bhfeidhm cheana.	3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 5(3)***, in Airteagal 6(11a)*** agus ***in*** Airteagal 22(8) a chúlghairm aon tráth. Le cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh, cuirfear deireadh le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh nó ar dháta ***níos*** déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tharmligthe atá i bhfeidhm cheana.

Leasú 61

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 26 – mír 6

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
6. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagal 5(3) agus Airteagal 22(8) i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa nó ag an gComhairle laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú 2 mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.	6. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagal 5(3)***, Airteagal 6(11a)*** agus Airteagal 22(8) i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa nó ag an gComhairle laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú 2 mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Leasú 62

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 27 – mír 1 – pointe a

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(a) an fhaisnéis atá de dhíth chun a léiriú gur planda TGN é planda;	***scriosta***

Leasú 63

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 27 – mír 1 – pointe b

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(b) na hiarrataí ar fhíorú dá dtagraítear in Airteagail 6 agus 7 a ullmhú agus a thíolacadh;	***scriosta***

Leasú 64

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 30 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
2. ***Tabharfar aghaidh*** sa tuarascáil freisin ***ar*** aon saincheist ***eiticiúil a tháinig*** chun cinn ***agus an Rialachán seo á chur*** i bhfeidhm.	2. ***Sainaithneofar*** sa tuarascáil freisin aon saincheist ***a bhaineann leis an mbithéagsúlacht agus le sláinte an chomhshaoil, sláinte an duine agus sláinte ainmhithe, athruithe ar chleachtais agranamaíocha chomh maith le saincheisteanna socheacnamaíocha agus eiticiúla a d'fhéadfadh teacht*** chun cinn ***le cur*** i bhfeidhm ***an Rialacháin seo, agus tabharfar aghaidh ar na saincheisteanna sin inti***.

Leasú 65

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 30 – mír 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
3. Chun ***críoch*** an tuairiscithe dá dtagraítear i mír 1, bunóidh an Coimisiún, faoin [24 mhí tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo] ar a dhéanaí, tar éis dul i gcomhairle le húdaráis inniúla na mBallstát i gcomhréir le Treoir 2001/18/CE agus ***Rialachán*** (CE) Uimh. 1829/2003, clár mionsonraithe chun faireachán a dhéanamh ar thionchar an Rialacháin seo, bunaithe ar tháscairí. Sonrófar ann an ghníomhaíocht a dhéanfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit le linn dóibh na sonraí agus fianaise eile a bhailiú agus a anailísiú.	3. Chun ***críche*** an tuairiscithe dá dtagraítear i mír 1, bunóidh an Coimisiún, faoin [24 mhí tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo] ar a dhéanaí, tar éis dul i gcomhairle le húdaráis inniúla na mBallstát i gcomhréir le Treoir 2001/18/CE agus ***Rialachán*** (CE) Uimh. 1829/2003, clár mionsonraithe chun faireachán a dhéanamh ar thionchar an Rialacháin seo, bunaithe ar tháscairí***, lena n-áirítear na héifeachtaí beartaithe agus neamhbheartaithe agus na héifeachtaí córasacha ar an gcomhshaol, ar an mbithéagsúlacht agus ar éiceachórais***. Sonrófar ann an ghníomhaíocht a dhéanfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit le linn dóibh na sonraí agus fianaise eile a bhailiú agus a anailísiú.

Leasú 66

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 30 – mír 5 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	5a. Faoi mhí an Mheithimh 2025, déanfaidh an Coimisiún tuarascáil a thíolacadh do Pharlaimint na hEorpa, don Chomhairle, do Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus do Choiste na Réigiún maidir le ról agus tionchar na bpaitinní ar rochtain na bpóraitheoirí agus na bhfeirmeoirí ar ábhar éagsúil atáirgthe plandaí, agus an tionchar ar an nuálaíocht agus, go háirithe, ar dheiseanna do FBManna. Déanfar measúnú sa tuarascáil ar cibé an bhfuil gá le tuilleadh forálacha dlíthiúla sa bhreis orthu sin dá bhforáiltear in Airteagal 4a agus in Airteagal 33a den Rialachán seo. I gcás inarb iomchuí chun rochtain na bpóraitheoirí agus na bhfeirmeoirí ar ábhar atáirgthe plandaí, ar éagsúlacht síolta agus ar phraghsanna inacmhainne a áirithiú, beidh togra reachtach ag gabháil leis an tuarascáil chun aghaidh a thabhairt ar choigeartuithe riachtanacha breise sa chreat um chearta maoine intleachtúla.

Leasú 67

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 30 – mír 5 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	5b. Faoi 2024, cuirfidh an Coimisiún tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa, na Comhairle, Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus Choiste na Réigiún ina ndéanfar meastóireacht ar shainiúlachtaí agus ar riachtanais earnálacha eile nach gcumhdaítear faoin reachtaíocht seo, amhail miocrorgánaigh, lena n-áirítear togra le haghaidh gníomhaíochtaí beartais breise.

Leasú 68

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 30 – mír 5 c (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	5c. Gach 4 bliana, déanfaidh an Coimisiún measúnú ar na critéir choibhéise atá leagtha síos in Iarscríbhinn I agus, i gcás inar gá, tabharfaidh sé cothrom le dáta iad trí ghníomh tarmligthe dá dtagraítear in Airteagal 5(3).

Leasuithe 69, 291cp1, 230/rev1 and 291cp3

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 33 a (nua)

Treoir 98/44/CE

Airteagal 4, Airteagal 8 agus Airteagal 9

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	Airteagal 33a
	Leasuithe ar Threoir 98/44/CE [1a]
	1. Leasaítear Airteagal 4 de Threoir 98/44/CE maidir le cosaint dlí aireagán bith-theicneolaíoch mar a leanas:
	(a) I mír 1, cuirtear na pointí seo a leanas isteach:
	'(c) Plandaí TGN, ábhar plandaí, codanna díobh, faisnéis ghéiniteach agus gnéithe próisis atá iontu, mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) .../... [I.O. cuir isteach uimhir an Rialacháin];
	(d) plandaí, ábhar plandaí, codanna díobh, faisnéis ghéiniteach agus gnéithe próisis atá iontu is féidir a chur ar fáil trí theicnící atá eisiata ó raon feidhme Threoir 2001/18/CE mar a liostaítear in Iarscríbhinn I B a ghabhann leis an treoir sin.'
	(b) cuirtear isteach an mhír 4 seo a leanas:
	'4. Beidh mír 2 agus mír 3 gan dochar do na heisiaimh ó inphaitinneacht a chumhdaítear i mír 1.'
	2. In Airteagal 8, uirtear na míreanna seo a leanas leis:
	'3. De mhaolú ar mhíreanna 1 agus 2, ní bheidh táirge planda, a chodanna nó a chomhpháirteanna géiniteacha inphaitinnithe má fhaightear iad trí phróiseas teicniúil inphaitinnithe nach féidir a idirdhealú ó tháirgí plandaí nó ó chodanna géiniteacha nó ó chomhábhair de tháirgí plandaí is féidir a fháil trí phróiseas atá bitheolaíoch go bunúsach.'
	3. In Airteagal 9, cuirtear na míreanna seo a leanas leis:
	'2. De mhaolú ar mhír 1, táirge planda ina bhfuil faisnéis ghéiniteach nó arb í atá ann faisnéis ghéiniteach a fhaightear trí phróiseas teicniúil inphaitinne, ní bheidh sé inphaitinnithe mura féidir é a idirdhealú ó tháirgí plandaí ina bhfuil an fhaisnéis ghéiniteach chéanna nó arb í atá inti an fhaisnéis ghéiniteach chéanna a fuarthas trí phróiseas atá bitheolaíoch go bunúsach.

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	3. De mhaolú ar an gcéad mhír, ní bhainfidh an chosaint a thugtar le paitinn do tháirge ina bhfuil faisnéis ghéiniteach nó atá déanta de le hábhar plandaí ina bhfuil an táirge ionchorpraithe agus ina bhfuil an fhaisnéis ghéiniteach agus ina bhfeidhmíonn sí de réir a feidhme, ach nach féidir é a idirdhealú ó ábhar plandaí a fuarthas nó is féidir a fháil trí phróiseas atá bitheolaíoch go bunúsach. ***4. Ní bhainfidh an chosaint a thugtar le paitinn do tháirge ina bhfuil faisnéis ghéiniteach nó atá déanta de le hábhar plandaí ina bhfuil an táirge ionchorpraithe agus ina bhfuil an fhaisnéis ghéiniteach agus ina bhfeidhmíonn sí de réir a feidhme, ach nach féidir é a idirdhealú ó ábhar plandaí a fuarthas nó is féidir a fháil trí phróiseas atá bitheolaíoch go bunúsach.'.* ***([14]) Treoir 98/44/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 6 Iúil 1998 maidir le cosaint dlí aireagán bith-theicneolaíoch (IO L 213, 30.7.1998, lch. 13).***

Leasú 70

Togra le haghaidh rialacháin

Airteagal 34 – mír 2 – fomhír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
Beidh feidhm aige ón [24 mhí tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo].	Beidh feidhm aige ón [24 mhí tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo]. ***Beidh feidhm ag Airteagal 4a agus Airteagal 33a ón dáta teacht i bhfeidhm.***

Leasú 71

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn I – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
Meastar planda TGN a bheith coibhéiseach le gnáthphlandaí ***i gcás ina mbíonn sé difriúil ón bplanda is faighteoir/ tuismitheoir faoi 20 géinmhodhnú ar a mhéad de na cineálacha*** dá dtagraítear i bpointí 1 ***go 5, in aon seicheamh DNA a chomhroinneann cosúlacht seichimh leis an suíomh spriocdhírithe is féidir a thuar le huirlisí bithfhaisnéisíochta.***	Meastar planda TGN a bheith coibhéiseach le gnáthphlandaí ***má chomhlíontar na coinníollacha seo a leanas*** dá dtagraítear i bpointí 1 ***agus 1a:***

Leasú 72

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn I – pointe 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(1) ***20 núicléitíd*** ar a ***mhéad a ionadú nó a ionsá;***	(1) ***Ní mó líon na géinmhodhnuithe seo a leanas, ar féidir iad a chumasc lena chéile, ná 3 cinn in aghaidh aon seichimh phróitéin-chódaithe agus é a chur san áireamh go n-eisiatar sócháin in iontróin agus seichimh rialaitheacha ón teorainn sin:*** ***(a) 20 núicléitíd ar a mhéad a ionadú nó a ionsá;*** ***(b) líon ar bith núicléitídí a scriosadh;***

Leasú 73

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn I – pointe 1 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(1a) Ní chruthaíonn na géinmhodhnuithe seo a leanas, ar féidir iad a chumasc lena chéile, próitéin chiméarach nach bhfuil i speicis ón linn géinte chun críoch pórúcháin agus nach gcuireann isteach ar ghéin inginiúil; ***(a) seichimh DNA leanúnacha atá sa linn géinte chun críoch pórúcháin a ionsá;*** ***(b) seichimh DNA leanúnacha atá sa linn géinte chun críoch pórúcháin a chur in ionad seichimh DNA inginiúla;*** ***(c) seichimh DNA inginiúla leanúnacha atá sa linn géinte chun críoch pórúcháin a inbhéartú nó trasghluaiseacht a dhéanamh orthu.***

Leasú 74

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn I – pointe 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(2) líon ar bith núicléitídí a scriosadh;	***scriosta***

Leasú 75

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn I – pointe 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(3) ar choinníoll nach gcuireann an géinmhodhnú isteach ar ghéin inginiúil:	***scriosta***
(a) seicheamh DNA tadhlach atá ann i linn géinte an phóraitheora a ionsá ar bhealach spriocdhírithe;	
(b) seicheamh DNA tadhlach atá ann i linn géinte an phóraitheora a chur in ionad seichimh DNA inginiúil ar bhealach spriocdhírithe;	

Leasú 76

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn I – pointe 4

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(4) seicheamh ina bhfuil líon ar bith núicléitídí a inbhéartú ar bhealach spriocdhírithe;	***scriosta***

Leasú 77

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn I – pointe 5

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(5) aon mhodhnú spriocdhírithe eile ar aon mhéid, ar choinníoll go dtarlaíonn na seichimh DNA a eascraíonn as cheana féin (d'fhéadfadh modhnuithe a bheith i gceist mar a ghlactar leis sin faoi phointí (1) agus/nó (2)) i speiceas ó linn géinte na bpóraitheoirí.	***scriosta***

Leasú 78

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn II – Cuid 1 – mír 2 – pointe a a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(aa) saintréithe an phlanda is faighteoir amhail ailléirgineacht, acmhainneacht i leith an tsreafa géine, acmhainneacht i leith fiailí, feidhm éiceolaíoch;

Leasú 79

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn II – Cuid 2 – pointe 6 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(6a) Tionchair ar shaothrú orgánach

Leasú 80

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn II – Cuid 2 – pointe 8 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
	(8a) Éifeachtaí ar chosaint agus ar chaomhnú na bithéagsúlachta

Leasú 81

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn III – teideal 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
Tréithe dá dtagraítear in Airteagal 22	Tréithe dá dtagraítear in ***Airteagal 6 agus in*** Airteagal 22

Leasú 82

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn III – Cuid 1 – mír 1 – pointe 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(1) táirgeacht, lena n-áirítear cobhsaíocht táirgeachta agus táirgeacht faoi dhálaí ionchuir ísil;	(1) táirgeacht, lena n-áirítear cobhsaíocht táirgeachta agus táirgeacht faoi dhálaí ionchuir ísil***, ar choinníoll go rannchuidíonn na tréithe sin freisin le pointe (2), (3) nó (4) den Iarscríbhinn seo***;

Leasú 83

Togra le haghaidh rialacháin

Iarscríbhinn III – Cuid 1 – mír 1 – pointe 7

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún	*Leasú*
(7) gá laghdaithe le hionchuir sheachtracha, amhail ***táirgí cosanta plandaí agus*** leasacháin.	(7) gá laghdaithe le hionchuir sheachtracha, amhail leasacháin***, mura dtagann sé salach ar Iarscríbhinn III, cuid 2***.